

Fjernelse af knude i brystet og skildvagtslymfeknuder i armhulen

Dette er en information til dig og dine pårørende om den operation, som du skal have foretaget, da du har en kræftknude i brystet, og du i samråd med lægen har besluttet at få foretage en brystbevarende operation.

Under operationen vil lægen fjerne knuden i brystet samt skildvagtslymfeknuderne, som sidder i armhulen. Operationen kaldes også en lumpektomi.

Skildvagtslymfeknuderne, også kaldet Sentinel Node, er den eller de lymfeknuder i armhulen, som lymfevæsken fra brystet først løber op til. Lægen fjerner skildvagtslymfeknuder for at undersøge, om der er kræftceller deri.

For at operationen er lige så sikker som en fjernelse af hele brystet, skal du have strålebehandling, når såret er helet.

SÅDAN FOREGÅR OPERATIONEN

Inden operationen sprøjter sygeplejersken lidt radioaktiv væske ind i brystet. Under operationen bliver brystet også sprøjtet med blå farvestof. Disse indsprøjtninger hjælper lægen med at finde skildvagtslymfeknuderne. Hverken den radioaktive væske eller det blå farvestof er farligt for dig.

Hvis du ved, at du ikke kan tåle farvestof, og derfor risikerer en allergisk reaktion, skal du informere lægen eller sygeplejersken om dette.

Du skal eventuelt have lavet en markering

Knuden, som skal fjernes fra brystet, kan måske ikke mærkes. Det kan derfor være nødvendigt, at en røntgenlæge inden operationen markerer den. Dette gøres en af dagene inden operationen eller på operationsdagen. Du bliver lokalbedøvet i forbindelse med anlæggelsen.

Selve operationen

Inden du bliver bedøvet, får du lagt et drop i håndryggen, som giver dig væske. Du bliver også koblet til overvågningsudstyr.

Under operationen fjerner lægen det område i brystet, hvor knuden ligger, og dine skildvagtslymfeknuder. Mens du er bedøvet, bliver skildvagtslymfeknuderne undersøgt for kræftceller med en hurtig metode. Hvis undersøgelsen viser, at de indeholder kræftceller, fjerner lægen de resterende lymfeknuder i armhulen under samme operation, hvis dette er aftalt.

Den bortopererede knude og skildvagtslymfeknuder bliver efter operationen undersøgt grundigt. I enkelte tilfælde får lægen ikke fjernet tilstrækkelig væv omkring kræftknuden i brystet. I så fald anbefales du en ny operation. Hvis undersøgelsen viser, at der alligevel er tale om spredning til skildvagtslymfeknuderne, vil du måske blive anbefalet at få fjernet de øvrige lymfeknuder i armhulen ved en ny operation.

I sjældne tilfælde kan sporstofferne ikke finde dine skildvagtslymfeknuder, og lægen kan derfor blive nødt til at bortoperere alle lymfeknuderne i armhulen.

Hvis lægen vurderer det nødvendigt, får du lagt et dræn (en tynd plastikslange) ved såret for at lede overskydende blod og sårvæske væk. Drænet fjernes dagen efter operationen.

Efter operationen har du to sår. Det ene sår er på brystet, og det andet sår er i armhulen.

Selve operationen varer cirka 2 timer.

Efter operationen bliver du kørt til opvågningsstuen, hvor du bliver observeret, indtil du udskrives.

SÅDAN FORBEREDER DU DIG

Mød fastende til aftalen

Du skal faste inden narkosen, så din mavesæk er helt tom. Dette er vigtigt, så der ikke opstår risiko for, at mad i mavesækken kan løbe tilbage gennem spiserøret og ned i lungerne. Møder du ikke fastende, kan vi være nødt til at aflyse din aftale. Du skal derfor følge disse retningslinjer:

- Du må ikke spise fra midnat inden operationen. Du må heller ikke drikke mælkeprodukter eller spise pastiller, bolsjer og tyggegummi.
- Du må gerne drikke klare væsker indtil 2 timer før. Det kan fx være vand, saftvand eller te og kaffe uden mælk.
- For dit velbefindende før og efter narkosen anbefaler vi, at du drikker et stort glas saft 2 timer før den planlagte operation og derefter ingenting, til narkosen er overstået.

Følg disse retningslinjer, **medmindre** narkoselægen har givet dig anden vejledning.

Fjern make-up og løse genstande

Af hensyn til hygiejne og sikkerhed under operationen skal du forberede dig således:

- **Make-up.** Fjern al make-up og neglelak. Under operationen skal vi kunne iagttage din hudns naturlige farver.
- **Smykker.** Fjern løse dele såsom smykker, piercinger, ur og ringe. Smykker er samlingssted for bakterier, der øger risikoen for infektion.
- **Daglige hjælpemidler.** Briller, høreapparat og tandprotese tager vi af dig lige inden du bedøves.
- **Kontaktlinser.** Du må ikke have kontaktlinser på under operationen.

Vask dig grundigt før operationen

Tag et bad om aftenen eller morgenen, og vask dig grundigt med vand og sæbe – særligt på stedet for indgrebet. Tag også revasket tøj på. Undlad at smøre dig ind i fed creme, da det gør det vanskeligt at desinficere dig inden operationen. Brug heller ikke

deodorant i den armhule, hvor du skal opereres. Så har du gjort det, du kan, for at mindske risikoen for infektion.

Tag medicin som aftalt på forberedelsesdagen

Hvis du plejer at tage medicin om morgenen, er det narkoselægen, der bestemmer, hvad du eventuelt skal have på operationsdagen.

Tag imod smertestillende før operationen

Vi giver dig en eller flere tabletter, som du må skylle ned med vand. Tabletterne er oftest langtidsvirkende smertestillende medicin, der optages under operationen, og som virker efter operationen.

EFTER OPERATIONEN

Risiko for blødning

De første timer efter operationen er der en lille risiko for, at der kan opstå blødning i sårene. Sker det, kan det blive nødvendigt at stoppe blødningen ved en ny, mindre operation. Denne blødning kan farve huden omkring såret blå. Den blå farve forsvinder af sig selv i løbet af 2-3 uger.

Forvent misfarvning af urin og afføring

Det blå farvestof, som bliver sprøjtet ind i brystet under operationen, kan farve din urin og afføring blågrøn i et par dage. Det kan også gøre dig lidt bleg, men det forsvinder også efter 1-2 dage.

Hurtigt ud af sengen

Det er vigtigt, at du kommer i gang med at bevæge dig efter operationen. Det mindsker risikoen for komplikationer. Du skal derfor forvente, at vi allerede få timer efter operationen beder dig om at komme ud af sengen og gå omkring. Vi støtter dig selvfølgelig i det omfang, du har brug for.

Fysioterapi

Efter en brystoperation, hvor lymfeknuder i armhulen er blevet fjernet, kan muskler og sener på brystvæggen og omkring skulderleddet blive stramme og midlertidigt svækkede.

I dit behandlingsforløb kommer du derfor til at tale med en fysioterapeut, der vejleder dig i forebyggende øvelser.

Udskrivelse

Du bliver udskrevet samme dag af en sygeplejerske.

Aftal at blive hentet af en pårørende

Du må ikke selv køre bil det første døgn efter, at du har været bedøvet. Sørg derfor for at have en pårørende til at køre dig hjem, hvis du udskrives samme dag.

Det kan være en god idé, at din pårørende er hos dig de første 24 timer efter operationen, for at holde øje med eventuelle eftervirkninger fra operationen eller narkosen.

NÅR DU KOMMER HJEM

Fjern forbindingen

Du skal fjerne forbindingen over sårene 24 timer efter operationen. Hvis du under det hvide plaster har brune plaster-strips, skal disse blive siddende alt efter aftale med sygeplejersken.

Vær opmærksom på infektion

Får du rødme, varme, smerte eller feber, kan det være tegn på betændelse ved operationssåret, og du skal behandles. Kontakt os, hvis du oplever tegn på infektion. Uden for vores åbningstid bedes du kontakte Lægevagten.

Undgå karbad, svømmehal og havbad

Du må meget gerne tage brusebad fra dagen efter operationen. For at mindske risikoen for infektion fraråder vi dig at tage karbad, gå i svømmehal og bade i havet de første 2-3 uger efter operationen.

Sygemeld dig

Du må forvente at være sygemeldt i en periode efter operationen. Hvor længe du skal være sygemeldt, afhænger af den fysiske aktivitet i dit arbejde samt dit fysiske og psykiske helbred. Tal med lægen om netop dit behov.

Brug støttende bh hele døgnet

Efter operationen opstår et hulrum i brystet på det sted, hvor knuden er fjernet. I hulrummet samler der sig sårvæske, som senere omdannes til bindevæv. Sårvæsken medvirker til, at brystet holder sin

normale form. I de første 2-3 uger efter operationen bør du anvende en støttende bh døgnet rundt, så brystet får ro til at hele. Du vil blive tilbudt en bh, som udleveres af din sygeplejerske.

Dannelse af sårvæske

Hvis alle dine lymfeknuder i armhulen er fjernet, er der en indvendig sårflade, som danner sårvæske. Sårvæsken kaldes også serom. Det kan ophobe sig under såret og viser sig som hævelse og spænding i huden.

Bliver du generet af serom, kan du få det tømt ud gennem en kanyler. Du kan som regel ikke mærke stikket, da du i nogen tid efter operationen vil være følelsesløs i området omkring sårene. Det kan være nødvendigt at få tømt serom flere gange med nogle dages mellemrum. Kontakt os per telefon mellem klokken 8.00 og 9.00 på hverdage, hvis du har behov for at få tømt serom.

Seromdannelse er helt normalt efter den operation, du har gennemgået, og har intet med kræftsygdommen at gøre.

Tal eventuel med patientforening

Du har mulighed for at tale med en kvinde, der tidligere er brystopereret. Kvinden kommer fra patientforeningen Dansk Brystkræft Organisation (DBO), der er organiseret under Kræftens Bekæmpelse. Hun kender de eventuelle problemer, som sygdommen og behandlingen kan medføre. Du kan læse mere om DBO på deres hjemmeside www.brystkraeft.dk.

KONTROL

Samtale efter operationen

Ca. 10-14 dage efter operationen vil du få svar på undersøgelsen af den bortopererede knude, og om det er nødvendigt at fjerne flere lymfeknuder i armhulen.

Efterbehandling og kontrol

Din efterbehandling og fremtidige kontroller varetages af Onkologisk Ambulatorium.

AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL
– i gode hænder

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Mammakirurgisk Afdeling

Tlf. 97 66 06 24

Mandag – fredag 7.00 – 10.00 og 13.00 – 14.00